

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-03-369М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Вступ до спеціальності»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-науковою програмою «Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю»
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 03 від 29 листопада 2022 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-науковою програмою «Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Кочубей А. В., Олексін Ю. П. – Рівне : НУВГП, 2023. – 17 с.

Укладачі: Кочубей Алла Володимирівна, к.пед.н, доцент кафедри суспільних дисциплін; Олексін Юрій Петрович, д.пед.н., професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Олексін Ю. П., д.пед.н., професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Керівник (гарант) ОП: Кочубей Алла Володимирівна, к.пед.н., доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін.

© А. В. Кочубей, Ю. П. Олексін, 2023
© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

1.	Передмова.....	4
2.	Методичні поради для роботи над дисципліною.....	4
3.	Програма навчальної дисципліни.....	5
4.	Теми практичних занять.....	6
5.	Плани семінарських занять.....	6
6.	Завдання для самостійної роботи.....	13
7.	Методи навчання.....	13
8.	Методи контролю.....	14
9.	Розподіл балів, які отримує аспірант	15
10.	Методичне забезпечення.....	16
11.	Рекомендована література	16
12.	Інформаційні ресурси.....	17

Передмова

Навчальну дисципліну «Вступ до спеціальності» впроваджено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Дисципліна охоплює актуальні питання професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до фахової діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування теоретичних знань і практичних навичок професійної діяльності майбутніх соціальних працівників.

Міждисциплінарні зв'язки: до вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» студент приступає на першому курсі навчання, паралельно вивчаючи дисципліни «Вікова і педагогічна психологія», «Інклюзивна освіта», «Соціальна педагогіка».

Мета викладання дисципліни - підготовка фахівців, які володіють базовими знаннями та професійними компетентностями в галузі педагогіки з широким доступом до професійної діяльності у соціальних інституціях.

Використовуємо такі активні методи навчання: робота в групах, презентації, тренінги, семінар-обговорення (дискусія), ситуативні задачі та навчальні ігри, метод кейсів, моделювання професійної діяльності, проблемно-пошукові методи; метод проектного навчання; методи колективної розумової діяльності; метод застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні та ін.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- Предмет, завдання та принципи соціальної роботи
- Форми та методи соціальної роботи.
- Соціальна робота з різними групами клієнтів
- Основи професійного спілкування.
- Виховна робота з дітьми та молоддю.
- Методи виховної роботи з дітьми та молоддю.
- Стили та методи сімейного виховання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти:**

- Ідентифікувати, формулювати і вирішувати завдання у сфері соціально-виховної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
- Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.
- Демонструвати професійну компетентність; передбачати і здійснювати професійний саморозвиток, самопізнання, самовизначення, самоорганізацію.
- Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.
- Планувати виховну роботу, ставити конкретні виховні цілі, спрямовані на розвиток особистості
- безпеку життєдіяльності, прогнозувати виховний результат.

2. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується вивченням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка фіксованих виступів, підготовка до семінарських занять.

Для розуміння аспірантами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму

навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, теми самостійної роботи та вимоги до звіту про її виконання, індивідуальні завдання, питання до модульного контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

З метою успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, вид семінарського заняття, методи, які будуть застосовуватись в процесі проведення семінару, мотивацію навчання, мету, актуалізацію опорних знань, план, основні поняття, зміст узагальнення вивченого, завдання для підготовки до семінарського заняття, контрольні запитання до теми та літературу з вказівкою сторінок вивчення відповідної теми.

Для узагальнення вивченого, успішного виконання завдань контрольних тестів, аспірантам пропонується опрацювання рекомендованої літератури та контрольні запитання для самоперевірки.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль №1. Соціальна робота з дітьми та молоддю

Тема 1. Предмет, завдання та принципи соціальної роботи з дітьми та молоддю

Предмет і завдання соціальної роботи. Етичні та психологічні принципи соціальної роботи. Функції соціальної роботи. Рівні соціальної роботи. Здібності, вміння і навички, необхідні фахівцю. Способи навчання соціальній роботі та можливості використання одержаних компетенцій

Тема 2. Форми та методи соціальної роботи. Соціальна робота з різними групами клієнтів

Форми соціальної роботи. Соціальна робота із бідними. Соціальна робота із сім'ями, дітьми і молоддю. Профорієнтаційна та тренінгова робота.

Тема 3. Основи професійного спілкування.

Основи кризового консультування. Психологічна, соціальна та професійна реабілітація. Соціальні упередження та інші комунікаційні бар'єри. Розвиток емоційного інтелекту, соціальної сприйнятливості.

Тема 4. Законодавчі основи та соціальна політика в Україні.

Законодавчі основи соціальної політики в Україні. Сучасні технології дослідження соціальних проблем. Способи вирішення соціальних проблем на різних рівнях. Діяльність щодо подолання соціальних упереджень та дискримінації.

Тема 5. Мета і завдання виховної роботи з дітьми та молоддю. Принципи виховання.

Мета та завдання виховної роботи. Принципи виховання в українській і зарубіжній практиці.

Змістовий модуль №2. Виховна робота з дітьми та молоддю

Тема 6. Форми та метод, підходи до виховання дітей та молоді.

Групи методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи формування суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності і поведінки. Методи контролю й аналізу рівня вихованості. Прийоми та форми виховної роботи.

Тема 7. Виховання як важливий етап розвитку особистості

Поняття «особистість», «людина», «індивідуальність». Чинники розвитку особистості Виховання як фактор особистісного розвитку. Виховання як управління розвитком особистості

Тема 8. Вплив сімейного виховання на формування особистості

Сімейне виховання. Стилї та методи виховання в сім'ї. Самооцінка, дошкільний вік.
Результати навчання: РН17, РН23.

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Предмет, завдання та принципи соціальної роботи	2	-
2.	Форми та методи соціальної роботи.	2	2
3.	Соціальна робота з різними групами клієнтів	2	-
4.	Основи професійного спілкування	2	2
5.	Вивна робота з дітьми та молоддю.	2	-
6.	Методи виховної роботи з дітьми та молоддю.	2	2
7.	Стилї та методи сімейного виховання.	2	-
	Разом	14	6

5. Плани практичних занять

Практичне заняття № 1

Тема. Предмет, завдання та принципи соціальної роботи

Вид заняття: практичне

Методи: бесіда, діагностика знань, психолого-педагогічне дослідження, самостійна робота

Мета: *знати* предмет і завдання, принципи соціальної роботи.

вміти здійснювати порівняльний аналіз теорій сучасної соціальної роботи, обґрунтовувати доцільність і необхідність соціальної роботи в суспільстві; застосовувати в практичній роботі принципи соціальної роботи; реально оцінювати власні здібності та здібності інших у задекларованій галузі.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань : контрольні запитання (тестовий контроль) до теми №1 «Предмет, завдання та принципи соціальної роботи».

План

1. Предмет і завдання соціальної роботи.
2. Етичні та психологічні принципи соціальної роботи.
3. Функції соціальної роботи.
4. Рівні соціальної роботи.
5. Здібності, вміння і навички, необхідні фахівцю.

б. Способи навчання соціальної роботі та можливості використання одержаних компетенцій

I. Підготуйте відповіді на запитання, виконайте завдання:

Кожен абітурієнт, обираючи напрям навчання в університеті, завжди орієнтується на майбутню професію, зіставляючи її особливості з власними здібностями, уподобаннями, очікуваннями та амбіціями. У цьому сенсі спеціальність «Соціальна роботи» дає досить широкі можливості для самореалізації кожному, оскільки спектр можливих напрямків майбутнього працевлаштування є досить широким і різноплановим. Та й потреба у таких фахівцях є сьогодні досить високою.

1. Що таке соціальна робота? Які функції вона виконує? Яка з них, на ваш погляд, найважливіша?
2. Назвіть і проаналізуйте завдання соціальної роботи. Яке із завдань соціальної роботи найактуальніше в сучасних умовах?
3. Що ви знаєте про клієнтів та функції соціальної роботи?
4. Розкажіть про рівні соціальної роботи та необхідні здібності, вміння і навички.
5. Які є способи навчання соціальної роботі та можливості використання одержаних компетенцій?

Для самоосвіти пропонуємо відеозапис (<https://www.unicef.org/ukraine/spilno-project/webinars-series>). Серія 9-ти вебінарів «Створення соціальних послуг для сімей з дітьми в територіальних громадах». У яких висвітлено питання, чому соціальні послуги важливі в громадах та як забезпечити їх надання для сімей з дітьми

Література

1. Бех В. П., Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціальна робота і формування громадянського суспільства : монографія / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 599 с.
1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д. Звереві. Київ, Сімферополь : Універсум, 2012. 536 с.
2. Євтух М. Б., Носко М. О., Грищенко С. В. Соціальна робота в зарубіжних країнах : навч. посіб. / 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Леся, 2016. 287 с.
3. Бойко А. М. Концептуальні основи особистісно-соціального виховання. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. Вип. 3 (59). Полтава, 2013. С. 5–15.
4. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи (соціальних працівників і соціальних педагогів) України (№ 1965 від 09.09. 2005 р.). *Соціальна робота в Україні* : навч. посіб. / за ред. І. Д.Зверева, О. В.Безпалько, С. Я. Харченко. К. : ДЦССМ, 2004.
5. Бойко А. М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації. К. : ІЗМН, 1996. 232 с.
6. Лукашевич М. П. та ін. Соціальна робота в Україні: теоретико-методичні засади. К. : МАУП, 2001.
7. Горілий А. Г. Історія соціальної роботи : навч. посіб. Тернопіль : «Астон», 2004. 174 с.
8. Соціальна робота в Україні: теорія і практика : посібник для підвищення кваліфікації працівників ЦССМ. У 2-х ч. / За заг. ред. А.Я. Ходорчук. К. : УДЦССМ, 2001. 296 с.
9. Шапошнікова І. В. Вступ до соціальної роботи : навч.-метод. посібн. для здобувачів ступеня вищ. освіти "бакалавр" напряму підгот. (спец.) 6.130102 "Соціальна

робота" / Херсон. держ. ун-т, Ф-т психології, історії та соціології, Каф. соц. роботи та соц. педагогіки. Херсон : Гельветика, 2015. 119 с.

Практичне заняття № 2

Тема. **Форми та методи соціальної роботи**

Вид заняття: практичне

Методи: бесіда, соціологічне дослідження, самостійна робота

Мета: *знати* форми і методи соціальної роботи та їх суспільну значимість.

вміти ефективно застосовувати форми та методи соціальної роботи

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми №2 «Форми та методи соціальної роботи»

План

1. Форми соціальної роботи, їх цільова єдність та суспільна значимість.
2. Методи соціальної роботи з дітьми та молоддю.

I. Підготуйте відповіді на запитання, виконайте завдання:

1. Підготуйте слайдову або відео презентацію про різні форми соціальної роботи.
2. Підготувати презентацію про сучасні методи соціальної роботи з дітьми та молоддю.

Література

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д. Зверевої. Київ, Сімферополь : Універсум, 2012. 536 с.
2. Бех В. П., Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціальна робота і формування громадянського суспільства : монографія / Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 599 с.
3. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з сім'єю. URL: http://ebooktime.net/book_157_glava_35_4.4 (дата звернення: 14.08.2022).
4. Малофійк Ф. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.
5. Соціальна робота в Україні : навч. пос. / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін.; за заг. ред.: І. Д. Зверевої, Г. М. Лактіонової. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.
6. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю : навч. посіб. К., 2002. 132 с.
7. Тюптя Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота (теорія і практика) : навч. посіб. К. : ВМУРОЛ "Україна", 2004. С. 185–191.
8. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

Практичне заняття № 3

Тема. **Соціальна робота з малозабезпеченими верствами населення як спосіб подолання бідності**

Вид заняття: практичне

Методи: бесіда, соціологічне дослідження, самостійна робота

Мета: *знати* сучасний стан щодо роботи з малозабезпеченими у ваших регіонах.

вміти здійснювати аналізувати соціальну роботу із бідними та безробітними; із сім'ями та дітьми; проводити профорієнтаційну та тренінгову роботу.

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення
Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми №3
«Соціальна робота з різними групами клієнтів»

План

1. Соціальна робота із бідними.
2. Соціальна робота із сім'ями, дітьми і молоддю.

I. Підготуйте відповіді на запитання, виконайте завдання:

1. Чому важлива соціальна робота із бідними та безробітними? Який зарубіжний досвід щодо цієї роботи можна запозичити і втілювати в Україні?
2. Соціальна робота із сім'ями та дітьми.
3. У чому важливість профорієнтаційної та тренінгової роботи соціального працівника?
4. Окресліть поняття «соціальне партнерство».
5. Назвіть і проаналізуйте нові функції кадрових служб .
6. Які форми інвестицій в людину вважають найважливішими?

Література

1. Гайдуцький П. І., Подолева О. Е. Фінансування соціальної політики. К. : УАДУ, 1995.
2. Гриненко А., Кожан Т. Соціальний захист і боротьба з бідністю за умов переходу до ринку. *Україна: Аспекти праці*. 1997. № 5.
3. Васильєв В. В. Соціальна робота на підприємстві : навч. посіб. К. : Слово, 2011. 424 с.
4. Волонтерський рух в Україні : навч. посіб. для студ. спец. 231 "Соціальна робота" / уклад. Л. В. Хоменко ; Черкас. облдержадмін., Упр. освіти і науки, Комун. ВНЗ "Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка". Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2019. 71 с.
5. Ковальчук Т. І. Соціальна робота у сфері дозвілля : підручник / Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Гуманітар.-пед. ф-т. Київ ; Ніжин : Лисенко М. М. [вид.], 2016. 519 с.
6. Лозанська Г. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : монографія / Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль : Осадца Ю. В. [вид.], 2018. 381 с.
7. Соціальна робота з особами з особливими потребами : навч. посіб. / уклад. Г. В. Феценко; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комун. ВНЗ "Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка". Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. 134 с.

Практичне заняття № 4

Тема: Основи професійного спілкування.

Вид заняття: практичне

Методи: бесіда, соціологічне дослідження, самостійна робота

Мета: знати основи професійного спілкування; основи кризового консультування

Вміти долати соціальні упередження та інші комунікаційні бар'єри; розвивати емоційний інтелект

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання (тестовий контроль) до теми №4
«Основи професійного спілкування»

План

1. Основи кризового консультування.
2. Психологічна, соціальна та професійна реабілітація.
3. Соціальні упередження та інші комунікаційні бар'єри.
4. Розвиток емоційного інтелекту, соціальної сприйнятливості.

I. Підготуйте відповіді на запитання, виконайте завдання:

1. Проаналізуйте поняття «кризового консультування». Чи погоджуєтеся ви з думкою, що кризове консультування вимагає від соціального працівника повного *приєднання до почуттів клієнта*?
(http://pidruchniki.com/19020609/psihologiya/priyednannya_vedennya).
2. Що потрібно для досягнення і підтримання *емоційного контакту* з клієнтами?
3. Що потрібно для здійснення *інтелектуального дистанціювання* ?
4. Чи погоджуєтеся ви з думкою, що спілкуванні можна виділити чотири *складові повідомлення: суть справи; саморозкриття; ставлення; заклик*?
5. Розвиток емоційного інтелекту, соціальної сприйнятливості.
6. На етапі встановлення емоційного контакту варто практикувати *пасивне слухання*, а коли вже вдалося порозумітися, знайти щиру інтонацію із клієнтом і отримати його довіру. Як ви розумієте поняття «пасивне слухання»?
7. Які ви техніки активного слухання вам відомі? Проаналізуйте їх.
8. Що таке психологічна, соціальна та професійна реабілітація? Яка їх мета?
9. Підготуйте виступ із презентацією на тему: «Соціальні упередження та інші комунікаційні бар'єри».
10. Які ви знаєте стратегії адаптації? Яка, на ваш погляд. Найдієвіша і чому?

Література:

1. Волкова Н. П. Педагогічні комунікації: інноваційні методи навчання : навч. посіб. Д. : РВВ ДНУ, 2004. 52 с.
2. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.
3. Педагогічна майстерність : підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І. Ф. Кривонос та ін. ; за ред. І. А. Зязюна. 2-ге вид., доп. і перероб. К. : Вища шк., 2004. 422 с.
4. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 136 с.
5. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 240 с.
6. Хміль Ф. І. Ділове спілкування: навч. посіб. К. : Акдемвидав, 2004. 278 с.
7. Чмут Т. К. Культура спілкування : навч. посібник для студ. і викл. вищих навч. закладів. Хмельницький : ХІРУП, 1999. 174 с.

Практичне заняття № 5-6

Тема: Методи та форми виховної роботи з дітьми та молоддю

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда з елементами дискусії, діагностика знань, психолого-педагогічне дослідження, самостійна робота над створенням виступу та презентації

Мета: *знати* методи, форми, прийоми та підходи до виховання дітей та молоді *вміти* застосовувати на практиці методи, форми та прийоми виховної роботи з дітьми та молоддю; добирати ефективні підходи до виховання дітей та молоді

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Актуалізація опорних знань : контрольні запитання (тестовий контроль) до теми №5-6 «Методи та форми виховної роботи з дітьми та молоддю».

План

1. Групи методів, форми, прийоми виховання.
2. Прийоми та форми виховної роботи.
3. Підходи до виховання дітей та молоді

I. Підготуйте відповіді на запитання, виконайте завдання:

1. Підготувати виступ із презентацією (слайдова або відео) на теми: «Групи методів виховання», «Прийоми та форми виховної роботи», «Підходи до виховання дітей».

2. Напишіть письмові відповіді-есе на педагогічні задачі з виховання (Номер задачі обираємо за номером у списку журналу). Підготуйтеся до дискусії за темою вашого есе.

Задачі з виховання

1. Вам як соціальному працівнику потрібно спланувати етапи процесу виховання у підлітковому угрупованні, із яким ви працюєте.

Якої послідовності планування етапів процесу виховання Ви дотримаетесь?

2. Які прийоми самовиховання Ви як соціальний працівник запропонуєте вагітним дівчатам-підліткам?

3. Через освіту і виховання молоді, прищеплення їй норм здорового способу життя людство зможе значно зміцнити і покращити своє фізичне і моральне здоров'я. Які шляхи гармонізації та удосконалення особистості на принципах ортобіотики Ви як соціальний працівник можете запропонувати ВІЛ-інфікованим (алкозалежним) людям та їх родинам?

4. Ви – молодий соціальний працівник. Які методи, форми, засоби виховання Ви будете використовувати в процесі виховної роботи з дітьми та молоддю, які перебувають у стресовому стані, пов'язаному з травмувальними подіями?

5. Над якими якостями і властивостями Вам як соціальному працівнику слід працювати з метою удосконалення внутрішньої техніки спілкування з людьми. Які потребують вашої допомоги та підтримки?

Література

1. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні / І.Д. Бех та ін. *Книга класного керівника* : довідково-методичне видання / С.В. Кириленко, Н. І. Косарева. Х. : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. С.288–326.

2. Кондрашова, Л. В., Лаврентьева, О. О., Зеленкова, Н. І. *Методика організації виховної роботи в сучасній школі* : навчальний посібник. Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с.

3. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 № 527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641». URL: <https://cutt.ly/SXx8g5h> (дата звернення: 14.08.2022).

4. Малофіїк Ф. В. *Дидактика новітньої школи навч. посіб.* К. : Вид. дім «Слово», 2015. 632 с.

5. *Методичні рекомендації «Національно-патріотичне виховання – один із головних векторів діяльності всього українського суспільства»*. URL: <https://cutt.ly/8ZRzhLs> (дата звернення: 14.08.2022).

6. *Педагогіка вищої школи* : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд ; 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.

7. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.

8. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей», розглянута й затверджена вченими радами Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (протокол № 6 від 02 липня 2018 року) та Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України (протокол № 7 від 26 вересня 2018 року). URL: <https://cutt.ly/eZ92Bfh> (дата звернення: 14.08.2022).

9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

10. Ціннісні орієнтири сучасної української школи» : методичний посібник. URL: <https://cutt.ly/6FaOAgу> (дата звернення: 14.08.2022).

Практичне заняття № 7

Тема: Стилi та методи сiмейного виховання.

Вид заняття: семiнар-розгорнута бесiда

Методи: бесiда, дiагностика знань, самостiйна робота

Мета: знати стилi сiмейного виховання

вмiти застосовувати на практицi методи, форми та прийоми сiмейного виховної; добирати ефективнi методи виховання дiтей та молодi

Мотивацiя навчання особистiсне i професiйне самовдосконалення

Актуалiзацiя опорних знань: контрольнi запитання (тестовий контроль) до теми №7 «Стилi та методи сiмейного виховання»

План

1. Стилi сiмейного виховання.
2. Методи сiмейного виховання.

I. Підготуйте відповіді на запитання, виконайте завдання

2. Як ви розумієте поняття «сім'я»? Підберіть афоризми, вислови мудрих або притчі про сім'ю і проаналізуйте їх на занятті.

3. Стилi виховання в сiм'ї традицiйно подiляють на авторитарний, лiберальний, демократичний та гiперопiку. Кожен iз цих стилiв по-своєму впливає на психiчний розвиток дитини? Проаналiзуйте цi стилi у формi виступу з презентацiєю.

4. Що впливає на вибiр стилю родинного виховання?

Лiтература

1. Маценко Л. М. Педагогіка сiмейного виховання : пiдручник. Вид. 3-тє, доп., перероб. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 376 с.

2. Малофiїк Ф. В. Дидактика новiтньої школи навч. посiб. К. : Вид. дiм «Слово», 2015. 632 с.

3. Макаренко А. С. Загальнi умови сiмейного виховання: Твори в 7 Т. К., 1954.

4. Педагогіка вищої школи : навч. посiб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та iн.; За ред.. З. Н. Курлянд ; 3-тє вид., перероб. i доп. К. : Знання, 2007. 495 с.

5. Прищак М. Д., Залюбiвська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посiбник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.

6. Сухомлинський В. О. Виховання у учнiв любовi i готовностi до працi (узагальнення досвiду роботи Павлiської школи Кiровоградської облaстi). К. : Радянська школа, 1959. 46 с.

7. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).
8. Коваль А. Г., Зверева І. Д., Хлебнік С. Р. Соціальна педагогіка. *Соціальна робота* : навч. посібник. К. : ІЗМН, 1997. 392 с.
9. Постовий В. Г. Сучасна сім'я та її педагогіка. К., 1994.
10. Робоча книга вихователя. Випуск 1 / Укладачі О. І. Тимчишин, В. І. Уруський. Тернопіль : ТОППО, 2000. 300 с.
11. Кравець О. Сімейний побут і звичаї українського народу. К., 1966.
12. Погляди К. Д. Ушинського на зміст і методику виховання та навчання дітей в сім'ї та школі. *Освіта*. 2003. № 3. С. 4–5.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Принципи та ціннісна орієнтація працівників у галузі соціально-виховної роботи	8	11
2	Подолання бар'єрів у професійному спілкуванні соціального працівника	8	11
3	Зарубіжний досвід соціальної роботи	8	12
4	Виховна робота у зарубіжній практиці	8	12
5	Самооцінка, дошкільний вік	8	12
6	Способи вирішення соціальних проблем на різних рівнях.	8	12
7	Технології та тренінги виховання дітей та молоді	12	12
	Разом	60	82

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» використовуються пояснювально-ілюстративні з використанням мультимедійних презентацій та проблемні методи навчання із застосуванням: робота в групах, презентації, тренінги, семінар-обговорення (дискусія), ситуативні задачі та навчальні ігри, метод кейсів, моделювання професійної діяльності, проблемно-пошукові методи; метод проектного навчання; методи колективної розумової діяльності; метод застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні та ін.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань аспірантів з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» проводиться в усній та тестовій формах. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання.

Основними критеріями, що характеризують рівень **компетентності** аспіранта при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що містяться в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповіді на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи здобувачів) проводиться за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% - завдання не виконане;
- 40% - завдання виконане частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% - завдання виконане повністю, але містить суттєві в розрахунках або методиці;
- 80% - завдання виконане повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірність, висновки, оформлення тощо);
- 100% - завдання виконане правильно, вчасно і без зауважень.

Контроль самостійної роботи з тем і питань, які не розглядалися під час аудиторних занять здійснюється шляхом:

- перевірки викладачем наявності текстів законспектованих тем і питань (лекційний конспект);
- включення питань тем самостійного вивчення до поточних тестових контролів знань (тести);
- включення питань тем самостійного вивчення до підсумкового контролю (тести).

Підсумковий контроль знань відбувається на заліку у вигляді тестів. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання.

У процесі вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» здобувач зобов'язаний дотримуватись академічної доброчесності відповідно до Кодексу честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників НУВГП. (<http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo/dokumenti>)

У випадку виявлення викладачем порушення відповідних положень Кодексу честі під час контрольних заходів (списування, виконання індивідуального завдання не за варіантом тощо); некоректні посилання на цитовані джерела літератури; фальсифікація результатів виконання завдання, він має право реагувати на такі порушення та анулювати результати роботи здобувача, отримані в процесі вивчення дисципліни.

Здобувач має право на оскарження оцінки, подачу апеляції та усунення виявлених порушень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2		100
60				40		
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	
15	15	15	15		12	16

Шкала оцінювання навчальних досягнень студенти

Види занять	Бали
1. Поточна складова оцінювання	
1.1. Предмет, завдання та принципи соціальної роботи	7
1.2. Форми та методи соціальної роботи.	7
1.3. Соціальна робота з різними групами клієнтів	7
1.4. Основи професійного спілкування	7
1.5. Виховна робота з дітьми та молоддю.	7
1. 1.6. Методи виховної роботи з дітьми та молоддю.	7
1.7. Стилi та методи сімейного виховання.	7
1.8. Самостійна робота	11
Всього поточна складова оцінювання:	60
2. Підсумкова складова оцінювання	
1.1. Модульний контроль №1	20
1.2. Модульний контроль №2	20
Всього підсумкова складова оцінювання:	40
Разом:	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	відмінно	Зараховано
82–89	добре	
74–81		

64–73	задовільно	
60–63		
35–59	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» включає:

1. 07-03-369М Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки освітньо-професійної програми «Соціально-виховна робота з дітьми та молоддю». денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / А. В. Кочубей, Ю. П. Олексін. Рівне : НУВГП. 2023. 17 с.

2. Конспекти лекцій.

3. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.

4. Збірка тестових завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів;

5. Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування)

11. Рекомендована література

Базова

1. Волкова Н. П. Педагогіка : посібник для студентів вищ. навч. закладів. К. : „Академія”, 2001. 576 с.

2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.

3. Дем'янюк Т. Д. Методика виховання у сучасній школі. К., 2000. 86 с.

4. Завацька Л. М. Технології професійної діяльності соціального педагога : навч. посібник для ВНЗ. К. : Видавничий Дім «Слово», 2008. 240 с.

6. Класному керівнику: 1000 важливих дрібниць / Упор. Л. Шелестова, Н. Чиренкова. К., 2010. 128 с.

7. Суходольська Л. В., Фіцула М. М. Методика виховної роботи. Тернопіль, 1998.

9. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. 3-є вид. К., 2001. 608 с.

10. Пенішкевич Д. І., Тимчук Л. І. Соціальна педагогіка: Модульна технологія вивчення навчального курсу : навчальний посібник. Чернівці, 2007. 336 с.

Допоміжна

1. Кочубей А. В., Прохоров Б. І. Психологія : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2011. 193 с
2. «Вступ до спеціальності «Соціальна робота» : конспект лекцій / укладач: В. П. Павленко. Суми : Сумський державний університет, 2017. 84 с.
 1. Максименко С. Д., Євтух М. Б., Цехмістер Я. В., Лазуренко О. О. Психологія та педагогіка : підручник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. 584 с.
 2. Психологія: навч. посіб. / О. В. Винославська, О. А. Бреусенко-Кузнєцов, В. Л. Зливков та ін.; Занаук. ред. О. В. Винославської. 2-е вид., перероб. та доповн. Київ : Фірма ІНКІОС, 2009. 390 с.
 3. Кондрашова, Л. В., Лаврентьєва, О. О., Зеленкова, Н. І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі : навчальний посібник. Кривий Ріг: КДПУ, 2021. 187 с.
 4. Якубовська С. С. Психологія і педагогіка : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2012. 324 с

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)
4. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном. URL: <http://osvita.ua/>
5. Вища освіта. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
6. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/>
7. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська,44). URL: <http://www.cbc.rv.ua/>.